

Till ledamöterna i Kyrkostyrelsen

Bästa ledamöter i Kyrkostyrelsen.

Ni står inför ett viktigt beslut beträffande en framtida kyrkohandbok.

Jag är en av Sveriges kyrkomusiker, som kommer att behöva omsätta de noter och ord som står i denna bok till levande lovsång och tillbedjan i min församling.

Som säkert framgått, finner jag och många kyrkomusiker med mig, att detta blir en svår uppgift, med tanke på att stoffet i handboksförslaget är en rätt grund damm att ösa ur, om ni förstår liknelsen.

I december 2016 startade jag, som svar på en direkt fråga från ärkebiskop Antje Jackelén, en namninsamling för att se hur många av mina kolleger som faktiskt inte tyckte att det vi hittills sett i förslagen var bra. Kyrkans tidning räknade ut, att ca 450 yrkesverksamma musiker i Svenska kyrkan skrev på under de två månader den låg ute. På listan finns över 600 namn, inkluderande även studerande och pensionärer, samt sådana kolleger som fungerar som vikarier.

Jag har inte kunnat se det förslag ni ska ta ställning till, men efter att ha talat med medlemmar i den senaste revisionsgruppen har jag förstått att det även denna gång enbart handlar om kosmetiska förändringar.

Jag vet heller inte vad ni har för beredskap för att kunna bedöma musikaliska kvaliteter i Kyrkostyrelsen, eller vilka personer ni kommer att anlita för expertutlåtande. Men det vet jag, att om ni bara litar till vad man informerar om från tjänstemannahåll, då kommer ni att klubba igenom något som inte håller och som ca 25 % av kyrkomusikerkåren garanterat inte bifaller.

Jag vill också säga några ord om brådska.

Man hävdar, särskilt från projektlednings- och biskopshåll, att församlingarna väntar på ny handbok och att det är bråttom.

Bråttom har det varit sedan 2012 när jag första gången ställde frågan till Boel Hössjer Sundman om varför man inte gått ut med fler kompositionsuppdrag. "Det hade vi inte tid till" blev svaret.

Dock har jag aldrig förstått varför det var så bråttom.

Av en tidigare medlem i handboksarbetet, Anders Björnberg, har jag fått en del intressant information, som jag gärna vill delge Kyrkostyrelsen. Jag citerar Anders:

"Efter det att grundprinciperna (för handboksarbetet, min anm.) publicerats och sänts på remiss började vi (expertgruppen, min anm.) planera för det fortsatta arbetet under vinterhalvåret 2009-2010. Vi tänkte oss att försöka få fram ett helt nytt alternativ till HB -86, som vi samtidigt ville behålla så långt möjligt, eftersom det ofta påpekats, också från Kyrkostyrelsen, att HB-86 fortfarande fungerar bra.

Vi la då upp både tids- och budgetplan för att bjuda in ett antal litteratörer och kompositörer och ge dem utmaningen att ta fram ett helt nytt förslag till framför allt huvudgudstjänst, med nytt språk i både ord och ton. Vi tänkte oss ett månadslångt internat som inledning av processen, med efterföljande fortsatt produktionstid på kanske ett år. Återigen: detta nya skulle inte ersätta HB-86, utan tänktes som ett kompletterande alternativ med utgångspunkt från Grundprinciperna. Detta nya såg vi också som ett möjligt fönster för framtida gudstjänst i Svenska kyrkan.

Vi kom så långt att vi skissade på budget, tidsram och ett antal namn att inbjuda till detta projekt. Vad jag minns, så tänkte vi oss att ett nytt förslag skulle kunna landa i en ny kyrkohandbok omkring 2015-2016. Allt detta finns dokumenterat i protokoll. Jag minns, att vi alla kände stor inspiration inför detta. Vi var klara över att vi själva inte skulle skriva handboken, utan anförtro åt andra att göra grundarbetet.

Då inträdde plötsligt under våren 2010 ett akut "bråttom-läge" – trots att det påpekades för mig vid mitt tillträde som handläggare hösten 2008, att Kyrkostyrelsen noga uttalat, att arbetet då inte brådskade. Det betonade Anders Lindberg och Christina Bexell noga i anställningssamtal med mig.

Ändå hade Cristina Grenholm tidigt 2010 fått signaler från gen. sekr. Lars Friedner att nu gällde det att leverera snabbare i handboksarbetet. Hon tog då initiativ till att omorganisera arbetet till projektform. Hon tillsatte en projektledning, där ingen gjort sig känd för att vara särskilt kunnig eller engagerad i liturgiska frågor. Expertgruppen informerades om omorganisationen vid ett möte på kyrkokansliet våren 2010. Då stod det ju också klart, att expertgruppens roll förändrades och blev mera av en referensgrupp...? (Det var inget muntert möte...)

När jag slutade sommaren 2010 överlämnades allt material från expertgruppen till de nyanställda Boel Hössjer Sundman och Karin Sarja vid ett möte i Linköping. I deras arbete har uppenbarligen expertgruppens förslag enl ovan inte tagits ad notam på något sätt. Det kan ha berott på det inträdda "bråttom-läget" eller på ovilja att bejaka idén med att inbjuda skrivare och tonsättare till ovan nämnda utmaning."

Så långt Anders Björnberg.

Vad hände 2010?

Togs det något beslut i Kyrkostyrelsen att det var dags att skynda på?

I så fall varför?

Hade man fortsatt på denna expertgrupps väg med ett flertal kreatörer av text och musik i brainstorming, med påföljande god tid att avsluta dessa arbeten och därtill kanske fem år till att pröva i församlingarna, med remissrundor och omarbetningar, hade vi varit framme vid 2017, där vi är nu, men troligen haft en handbok som varit bättre ur alla aspekter och haft en betydligt större förankring.

Att församlingarna väntar är inte helt klarlagt. Vad finns det egentligen att vänta på? Handboken från -86 finns och fungerar utmärkt. Vi har ett förslag från 2016 fullt tillgängligt och möjligt att använda. Många församlingar har egen liturgi, och kan knappast tänkas vänta på det som står i en ny handbok. Ska inte vi i kyrkan stå för något annat än det världen har, stress och konsumism? Ska vi inte se till att vårt redskap för gudstjänst, lovsång och tillbedjan blir så bra som möjligt? Eller är denna fråga inte viktig för medlemmarna i Kyrkostyrelse och Kyrkomöte?

Skulle Kyrkostyrelsen godkänna att handboksförslaget går till Kyrkomötet, finns mycket små chanser att den sedan inte blir ny handbok för Svenska kyrkan från 2018.

Ingen kan säga vad som då sker, men av de tendenser jag kan se bland mina kolleger och i församlingar runt om i landet, finns möjligheten att den nya handboken inte alls blir "tagen i bruk med stolthet" och att den alls inte kommer att generera gudstjänstglädje överallt.

Snarare ser jag en stor risk att det fadda materialet i serie B-E och den trötta avskavda versionen av handboken -86 som ingår som serie A kommer att motverka handbokstroheten ute i landet, och har vi riktigt otur, så kommer den här frågan att leda till en kyrkosplittring, så allvarligt är det med framför allt den nya form av teologi som ges uttryck i handboksförslaget.

Men hopp finns.

Jag skulle inte skriva till er om jag inte hade ett förslag:

Återremittera handboksförslaget.

Tillsätt ordentligt kompetenta grupper av musiker, teologer och textförfattare, som har mandat att genomföra expertgruppens ursprungliga idé.

Ge tillåtelse för kreativiteten att flöda!

Jag garanterar, att det kommer att bubbla av skapande av ny liturgi i hela vår kyrka.

Detta bubbel ska sedan processas i de kompetensfyllda grupperna och, liksom i Norge, provas på bred front i församlingarna.

Ja, vi är trötta på att prova dålig liturgi, men vi kan motiveras än en gång om vi får prova något som är bra!

Låt handboksarbetet ta sin tid!!

Ingen lider nöd ute i församlingarna.

Handboksarbetet har på många håll startat ett intresse för liturgi på platser där sådant saknats, dra nytta av det, och låt processen fortsätta!

Glommen 2017-03-04

Maria Löfberg, organist i Falkenberg